

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig
forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2023

for Elis Norge AS

□

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Til lesere av rapporten

Næringslivet og offentlig sektor har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø, klima og dyr og kan både bidra positivt til utvikling, men også medvirke negativt og forårsake skade. Virksomheter har derfor en nøkkelrolle i å oppnå FNs bærekraftsmål og Parisavtalens 1,5 graders mål.

Denne rapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men rapporten favner bredere med klima og miljø, sirkulærøkonomi og antikorrupsjon. Våre medlemmer er forpliktet til å jobbe med aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på arbeidet. Medlemmer i Etisk handel Norge som er på Basisnivå1 oppfyller også åpenhetslovens aktsomhetsvurderingsplikt, og delvis informasjonsplikten.

OECDs begrep Responsible Business Conduct er det vi i Etisk handel Norge kaller for bærekraftig forretningspraksis. Den systematiske innsatsen virksomheter gjør for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning, samt rette opp skade for mennesker, dyr, samfunn og miljø – kalles aktsomhetsvurderinger (due diligence). Virksomheter over en viss størrelse er gjennom åpenhetsloven pålagt å gjøre aktsomhetsvurderinger på menneskerettigheter. Alle virksomheter, uavhengig av størrelse, er av norske myndigheter forventet å gjøre aktsomhetsvurderinger også på samfunn, miljø og dyr og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette gjelder både næringsliv, offentlig sektor og organisasjoner.

Etisk handel Norges prinsipper (vår Code of Conduct) for bærekraftig forretningspraksis dekker områdene anstendig arbeid, menneskerettigheter, miljø/klima, antikorrupsjon og dyrevelferd. Rapporten viser åpenhet om hvordan virksomheten arbeider med aktsomhetsvurderinger i tråd med UNGP og OECDs retningslinjer. Alle medlemsrapportene gjøres offentlig tilgjengelig på Etisk handel Norges hjemmesider.

Heidi Furustøl

Daglig leder

Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

Forord av daglig leder

Vi er veldig glade for at vi i 2023 ble medlem av Etisk handel Norge. Vi har i en årrekke jobbet strategisk mot ulike type organisasjoner og partnere og vi er nå veldig fornøyd med at vi har blitt medlem av Etisk Handel Norge. Medlemskapet er viktig for Elis Norge, fordi Etisk handel Norge er et av de beste kompetansehusene i Norge på etisk handel samtidig som de utfordrer medlemmer og sørge for at dialog tar oss videre mot en mer rettferdig verden.

I Elis Norge AS vil vi være et godt eksempel for andre, gjennom vår integritet og ærlighet, samt innlemme våre verdier i medarbeidere og partners hverdag. Menneskerettigheter er universelle, udelelige og umistelige. Respektere, beskytte og fremme menneskerettigheter, samt å forhindre at de blir krenket er en del av kjernen til vi som bedrift sitt samfunnsansvar.

I Elis Norge AS skal alle føle seg velkomne og trygge til å være seg selv, uansett bakgrunn – og vi skal fremme toleranse og mangfold internt og i vårt arbeid med partnere.

Elis Norge AS har forpliktet seg til å være en positiv bidragsyter i samfunnet som helhet, gjennom bærekraftstrategien som går mot 2025. Elis skal bidra med å tilby tjenester og produkter som reduserer ressursbruken hos kunden. For at organisasjonen skal oppnå dette, ligger ansvaret på Elis for produktene som leveres ikke skader miljø eller folk i produksjon eller transport.

Vi mener at medlemskapet i Etisk handel Norge kan hjelpe oss med økt kompetanse på feltet internt, samt at samarbeidet mulig kan avdekke blindsoner vi kan ha i vår verdikjede når det gjelder etisk handel.

Frank Mengel,
Administrerende direktør - Elis Norge AS.

" Respektere, beskytte og fremme menneskerettigheter, samt å forhindre at de blir krenket er en del av kjernen til vi som bedrift sitt samfunnsansvar. "

Frank Mengel
Administrerende direktør - Elis Norge AS

Nøkkelinformasjon om virksomheten og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

Elis Norge AS

Adresse hovedkontor

Smeltedigelen 1, 0195 Oslo

Viktigste merker, produkter og tjenester

Utleie (innkjøp, distribusjon og vask) av arbeidstøy, matter, mopper, kluter, hygiene og renrom.

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Elis Norge AS er en del av Elis SA, som er notert på franske Euronext Paris. Styre og ledelse er dermed ledet fra Frankrike. I styret er det tre komiteer; audit komite, kompensasjon og styringskomite, samt en bærekraft/CSR (Corporate Social Responsibility) komite. Styret ser over alle bærekraftsrelaterte saker inkludert menneskerettigheter, via CSR komiteen eller som behandling i styret. Styrende dokumenter som etiske retningslinjer godkjennes av administrerende direktør i Eli SA. Etiske krav til leverandørkjeden eies og godkjennes av Chief Procurement Officer, som er en del av ledelsen.

Gruppens CSR og bærekraftsaktiviteter følges opp i hvert land gjennom administrerende direktør og bærekraftsansvarlig. I Norge er det administrerende direktør som har det formelle ansvaret for bærekraft og menneskerettigheter i Elis Norge AS. Bærekraftsansvarlig i Norge rapporterer til administrerende direktør og har ansvaret for risikovurdering, gjennomføring av tiltak og rapportering innen arbeidet med menneskerettigheter. Oppgaver, roller og ansvar er beskrevet i en prosedyre for arbeidet med anstendig arbeidsforhold og menneskerettigheter. Prosedyren er en del av styringssystemet for HMS, kvalitet og bærekraft, som er tilgjengelig for alle ansatte.

Bærekraftsansvarlig har også en rapporteringslinje til CSR direktør i Elis SA, slik at Elis SA som konsern kan jobbe på tvers av flere felles funksjoner, spesielt innenfor innkjøp og leverandørhåndtering.

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

760 000 000

Antall ansatte

435

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode

Ingen, da dette er første gang.

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Marit Flinder Roscher-Nielsen, bærekraftsansvarlig, Elis Norge AS

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

marit.flinder@elis.com

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av virksomhetens innkjøpsmodell og leverandørkjede

Elis sin forretningsmodell baserer seg på at det er tjenestene våre som er vårt produkt. Det vil si at det er selve tjenesten av utleie av tekstiler og produkter som er vår ekspertise og vårt tilbud til markedet. Vi skal levere våre tjenester enkelt og forutsigbart slik at våre kunder kan fokusere på det de er best på – sin egen jobb.

Dette er vår måte å tenke sirkulær økonomi på: definere kundens behov, bestille opp produktene, og holde produktene i sirkulasjon så lenge som mulig mellom kunden og oss. Slik reduserer vi produktenes påvirkning på miljøet for hver vask og hver reparasjon vi gjør.

Vi kjøper hovedsakelig inn matter og arbeidsklær, som vi leier ut til våre kunder. I tillegg handler vi inn mopper, kluter og hygieneartikler. Vi kjøper varer og tjenester i hovedsak fra norske leverandører, hvor vi tilstreber å handle med lokal tilhørighet.

Elis Norge jobber kontinuerlig med å etablere bedre arbeidsforhold for våre leverandørbedrifter, gjennom leverandørundersøkelser, revisjoner (både on-site/remote) og utspørring av leverandører. Vi jobber for å bedre hverdagen til leverandøren, og undersøker til stadighet hvordan vi kan jobbe mot et bedre samarbeid.

Elis Norge handler varer og tjenester fra hele verden, men de største volumene våre kommer fra Europa og Skandinavia. Det er den globale innkjøpsorganisasjonen som har ansvar for å velge leverandører globalt, som også påvirker produktene som blir kjøpt inn i Norge. I 2021 var 60% av innkjøpene til konsernet fra Europa.

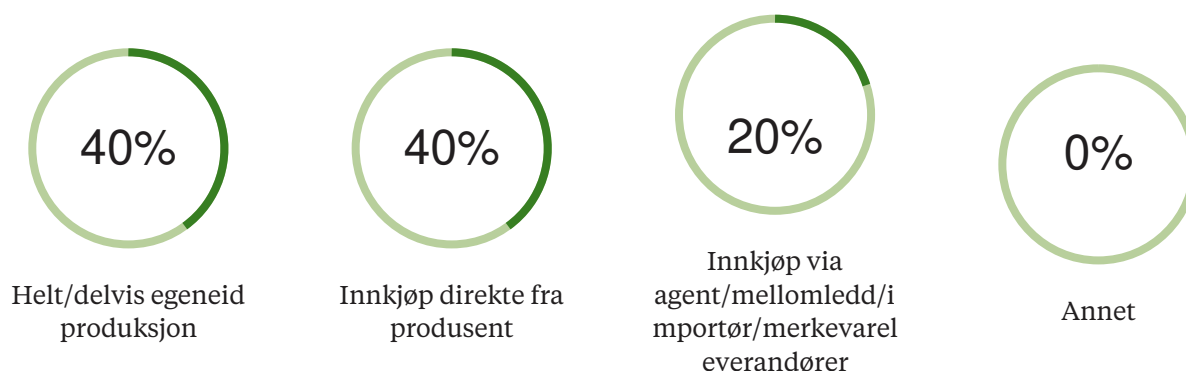
Antall leverandører som virksomheten har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

40

Kommentar til antall leverandører

Dette er antall leverandører som vi anser som strategisk viktig for Elis Norge

Type innkjøp/ leverandørforhold

Rundt 40% av det Elis Norge kjøper inn kommer fra Elis konsern, som produserer produktene selv. Elis konsern kjøper inn materialer via egne leverandører. Rundt 40% av innkjøpene til Elis Norge kjøpes direkte fra produsent (arbeidstøy, matter, hygiene), og rundt 20% kjøpes vi agent eller mellomledd (emballasje, plast, maskindeler).

Liste over førsteleddsprodusenter per land

Polen : 1

Her har vi listet opp den største leverandøren vår, som er internt i konsern, og ligger i Rumia, Polen. Denne fabrikken/lageret sender oss produkter vi bestiller fra konsern. Konsern bestiller samlet produkter fra noen hovedleverandører.

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter som virksomheten har oversikt over, og hvor mange produsenter dette er basert på:

Antall arbeidere

50

Antall produsenter dette er basert på

1

Antall arbeidere per produsent (kalkulert snitt)

50

Kommentar til antall arbeidere

Fabrikk/lagermedarbeidere + administrasjon i Rumia, Polen.

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Bomull	Bangladesh Kina Indonesia India Madagaskar Pakistan
Ull	Australia Uruguay
Nylon	Kina
Polyester	Kina India Italia Sri Lanka Pakistan
Nitril	Sri Lanka
Gummi	USA Storbritannia Den europeiske union

Dette er basert på en første risikovurdering av nøkkelleverandører på tekstiler og emballasje.

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Ja

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål: Sikre at prosedyrer er oppdatert og forankret i ledelsen i Elis Norge.
Sikre at oppdaterte prosedyrer er kommunisert til ansatte.

Status: Etske retningslinjer for ansatte og for leverandører er oppdatert og godkjent i ledelsen.
Etske retningslinjer er lastet opp i internt kvalitetssystem og publisert på nettsidene.

2

Mål: Gjennomføre kartlegging av verdikjede i Norge som ikke dekkes av arbeidet i Elis SA.

Status: Kartlegging av leverandører er gjennomført.
Det gjenstår å systematisere informasjonen og kartlegge mulig risiko for menneskerettighetsbrudd.

3

Mål: Gjennomgå bedriftens risikovurderinger og risikoappetitt.

Status: Satt opp en risikokartlegging og vurdert risikoappetitt for Elis Norge, med hjelp av en ekstern konsulent.

4

Mål: Gjennomføre en aktsomhetsvurdering i tråd med anbefalingene fra OECD retningslinjer.

Status: Første steg av aktsomhetsvurderingen er gjennomført.
Det mangler å vurdere mulige tiltak for leverandører som faller innenfor risikogruppene.

5

Mål: Konkretisere arbeidsfordeling internt i Elis Norge.

Status: Gjennomført i 2023.

MÅL FOR KOMMENDE ÅR

1

Fullføre aktsomhetsvurdering i henhold til anbefalingene i OECDs retningslinjer.

2

Digitalisere / systematisere risikovurdering av leverandører.

3

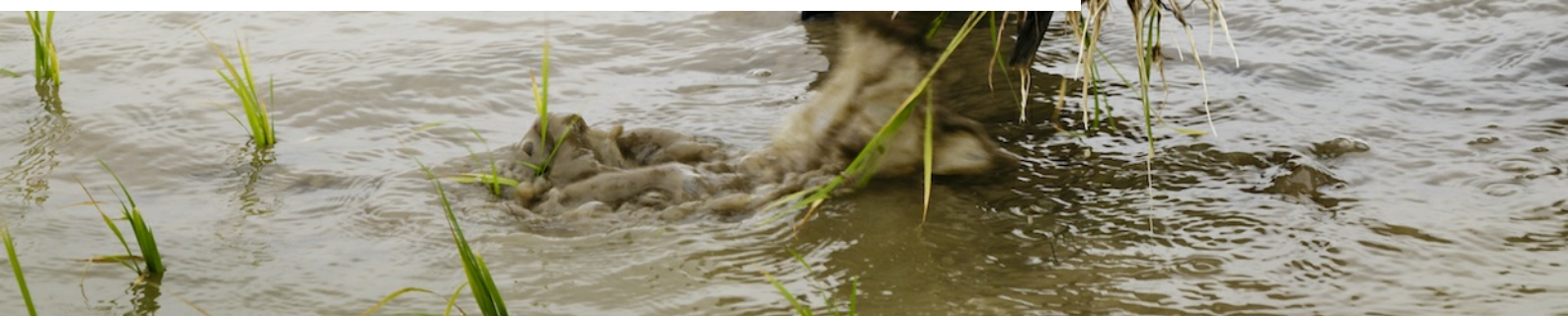
Prioritere oppfølging og tiltak mot høyrisiko-leverandører.

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy* for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://no.elis.com/sites/no.elis.com/files/2023/11/22/Etiske%20retningslinjer%20-%20%20Elis%20Norge%20AS%202023.pdf>

1.A.2 Hva sier virksomheten offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn, miljø og klima?

Konsernets etiske og ansvarlige opptreden er et løfte om suksess og bestandighet.

Respekt for andre og eksemplarisk opptreden i alle situasjoner er faktorer som bidrar til utvikling av alle ansatte i konsernet.

Prinsippene som deles av alle ansatte i Elis kan oppsummeres som følger:

- Opptre med integritet og ansvar, og vær et eksempel,
- Respekter verdigheten og rettighetene til alle,
- Opptre som en miljøvennlig aktør,
- Overhold lover og forskrifter,
- Forbedre ytelse kontinuerlig .

Respekt for disse prinsippene og verdiene vil bidra til konsernets gode omdømme og resultater.

Elis støtter opp under forpliktelsene som ligger i følgende konvensjoner og samarbeid:

- the United Nations Universal Declaration of Human Rights and the European Convention on Human Rights;
 - the United Nations Convention on the Rights of the Child;
 - the United Nations Global Compact
-

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Etiske retningslinjer for Elis Norge og dets ansatte er forankret i konsernets etiske retningslinjer, tilpasset krav og forventninger i Norge.

De etiske retningslinjene er utarbeidet og godkjent av styret i Elis-gruppen. Den norske versjonen er godkjent av administrerende direktør i Norge, og vedkommende er ansvarlig for en jevnlig revidering og godkjenning gjennom vårt kvalitetssystem.

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i virksomheten, forankret i interne retningslinjer og rutiner og hvorfor?

Elis konsern har felles innkjøpsfunksjon som dekker inn ca. 40% av Elis Norges innkjøp i året. En sentral aktsomhetsvurdering og identifisering av mulige menneskerettighetsrisikoer kan derfor også overføres til Elis Norge.

Elis SA har iverksatt risikovurdering og leverandører blir risikovurdert ut ifra flere faktorer: Geografisk område, menneskerettigheter, korrupsjon og strategisk viktighet (volumer og produktet de leverer). En helhetlig vurdering avgjør om vi gjennomfører et fysisk besøk, eller om spørreundersøkelser er dekkende. Denne vurderingen gjennomføres for alle leverandører minst hvert tredje år.

Gruppens CSR og bærekraftsaktiviteter følges opp i hvert land gjennom administrerende direktør og bærekraftsansvarlig. I Norge er det administrerende direktør som har det formelle ansvaret for bærekraft og menneskerettigheter i Elis Norge AS. Bærekraftsansvarlig i Norge rapporterer til administrerende direktør og har ansvaret for risikovurdering, gjennomføring av tiltak og rapportering innen arbeidet med menneskerettigheter. Oppgaver, roller og ansvar er beskrevet i en prosedyre for arbeidet med anstendig arbeidsforhold og menneskerettigheter. Prosedyren er en del av styringssystemet for HMS, kvalitet og bærekraft, som er tilgjengelig for alle ansatte.

Elis Norge vil jobbe videre med å styrke egen innkjøpskontroll for leverandører direkte til Elis Norge, og gjennomføre en aktsomhetsvurdering for norsk leverandører innen første halvår av 2024.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse (eller lignende), arbeidsoppgaver og incentivordninger?

I Elis Norge er arbeidet med aktsomhetsvurderinger delt mellom innkjøpsavdelingen under finansdirektøren og bærekraftsansvarlig. Det er bærekraftsansvarlig som er ansvarlig for å gjennomføre en aktsomhetsvurdering, mens det er innkjøpsansvarlig som er ansvarlig for at funnene i aktsomhetsvurderingene følges opp i det daglige med leverandører.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

Det er ikke kommunisert noe enda, da aktsomhetsvurderingen ikke er fullført.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø forankret i virksomhetens strategier og handlingsplaner?

Elis Norge har en felles bærekraftsstrategi med Elis konsern som går mot 2025:

<https://no.elis.com/nb/konsern/om-oss/baerekraft-i-elis>

Det er tre pilarer i bærekraftsstrategien: Sirkularitet og gjenbruk i alt vi gjør, et trygt arbeidsmiljø med kompetente ansatte og være en positiv bidragsyter for samfunnet. Under hver pilar finnes det en rekke mål som rapporteres på både for Norge og felles for Elis-gruppen.

SMARTE-mål er ikke satt i system enda, da vi akkurat er blitt medlem av Etisk Handel Norge.

I 2023 annonserte Elis et klimaveikart mot 2030, som er godkjent av Science Based Targets initiative:

<https://no.elis.com/nb/konsern/innsikt/nyheter/elis-annonserer-ambisiose-klimamal>

1.C.2 Hvordan følges virksomhetens strategier og planer for å være ansvarlig og bærekraftig opp av ledelse og styre?

Elis-konsernet har formalisert forpliktelsen om menneskerettigheter i etiske retningslinjer (Code of Ethics), som gjelder alle ansatte og all aktivitet i selskapet. Elis Norge har en tilpasset norsk versjon av de etiske retningslinjene. Alle ansatte, uansett posisjon, organisatorisk tilhørighet eller geografisk lokalisering, forventes å promotere og verne om de etiske retningslinjene. De etiske retningslinjene er basert på verdiene til konsernet; integritet, ansvarlighet, respekt og profesjonalitet.

Planer og strategier følges opp av ledelsen i Norge jevnlig ved at bærekraftsansvarlig rapporterer månedlig til administrerende direktør. Finansdirektør er med i arbeidsgruppa for gjennomføring av aktsomhetsvurdering.

1.D Partnerskap og samarbeid med forretningsforbindelser, spesielt leverandører

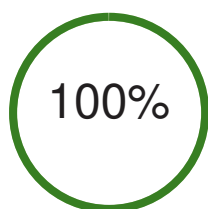
1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av ansvarlighet og bærekraft i møte med forretningsforbindelser, spesielt i leverandørkjeden?

Etiske retningslinjer for leverandører i Norge, basert på Elis konsernets retningslinjer:

<https://no.elis.com/sites/no.elis.com/files/2023/09/05/Supplier%20Code%20of%20Conduct%20ELIS%202021.pdf>

Indikator

Andel av bedriftens leverandører som har akseptert retningslinjer for leverandører

2023

Vi benytter oss av ca 40 strategiske leverandører hvor vi har konsernavtaler. Prosenten er regnet ut fra disse 40 leverandørene.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

Vi har gjort en initiell vurdering av våre leverandører og hvor størst risiko for menneskerettighetsbrudd ligger. Vi har prioritert noen sektorer for videre arbeid med risikovurdering. Dette er hovedsakelig tekstiler og emballasje, men også logistikk. Vi har hatt avvik hva gjelder arbeidskontrakter og arbeidstid på innleie av distribusjon mot en kunde. Dialog med kunde og leverandør har styrket vårt eget arbeid i å følge opp innleide logistikkjenester.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning/ skade, på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp virksomhetens faktiske negative konsekvenser og/eller prioriterte vesentlig risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Merk at de prioriterte risikoene dere lister opp i tabellen under vil bli overført til trinn 3 av denne rapporten, hvor dere vil bli bedt om å besvare hvordan dere arbeider med å stanse, forebygge eller redusere den negative påvirkningen.

Prioritert negativ påvirkning / skade	Relatert tema	Geografi
Skader / HMS i produksjon og distribusjon	Helse, miljø og sikkerhet Arbeidstid Regulære ansettelses	Norge
Menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold i leverandørkjeden	Tvangsarbeid Barnearbeid Diskriminering Helse, miljø og sikkerhet Arbeidstid Fagorganisering og kollektive forhandlinger Marginaliserte befolkningsgrupper	Pakistan India Kina Bangladesh Sri Lanka Madagaskar Vietnam Laos
Anstendig arbeidsforhold i produksjon og distribusjon	Diskriminering Lønn Arbeidstid Regulære ansettelses Tvangsarbeid	Norge

Finnes oversikt her, side 195: <https://fr.elis.com/sites/fr.elis.com/files/2023/04/05/Elis%20-%202022%20Universal%20Registration%20Document.pdf>

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den negative påvirkningen/skaden ble identifisert og prioritert i denne perioden. b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i denne rapporteringen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor dere har valgt å ikke prioritere disse i det videre arbeidet; c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert/dere har snakket med; d) om det er identifisert områder eller tema hvor det er manglende informasjon for å danne seg et helhetlig bilde, og hvordan dere planlegger å gå frem for å få mer informasjon/håndtere dette.

Arbeidet med leverandørkjeden skjer hovedsakelig gjennom sentrale funksjoner i Elis SA, som har hovedkontor i Frankrike.

Mer enn 90% av arbeidstøy i Elis SA er produsert med tekstiler som har et kjent opphav, som er godkjent av Elis SA som gjør at vi har en sterk kontroll på vår forsyningskjede (tier 1 og 2). Tekstiler og hygiene artikler blir i hovedsak ettergått og revidert av hovedkontoret i Frankrike. Innkjøp per region i 2022 var Europa 37%, Asia 29%, Afrika 17%, i tillegg til at vi produserer selv i Europa.

Elis SA har iverksatt risikovurdering og leverandører blir risikovurdert ut ifra flere faktorer: Geografisk område, menneskerettigheter, korrupsjon og strategisk viktighet (volumer og produktet de leverer).

- Geografiske områder deles inn i lav, medium, høy risiko
- Sertifiseringer vurderes etter hvorvidt de er standardisert (ISO:26000, SA 8000, ISO:14001, BSCI, Sedex), samt egenerklæringer (etiske retningslinjer og lignende)

En helhetlig vurdering avgjør om vi gjennomfører et fysisk besøk, eller om spørreundersøkelser er dekkende. Denne vurderingen gjennomføres for alle leverandører minst hvert tredje år.

Ut ifra vår risikovurdering, har Elis identifisert at det er mulig risiko for dårlige arbeidsforhold for ansatte hos leverandører, samt at det også kan være utfordrende miljøforhold. Dette fordi Elis har avtaler med leverandører som har tekstilproduksjon i land som Pakistan, India, Bangladesh, Indonesia, Vietnam og Kina.

Hovedtiltaket som er iverksatt for å redusere risikoen for menneskerettighetsbrudd i verdikjeden, er å gjennomføre Corporate Social Responsibility (CSR) revisjoner av prioriterte leverandører. Dette tiltaket dekker 90% av våre innkjøp. I tillegg gjennomføres det fysiske audits av en sertifisert tredjepart.

En CSR-revisjoner bygger på Elis' etiske retningslinjer for leverandører og dekker blant annet følgende punkter:

- Hygiene og sikkerhet i produksjon, samt søppelhåndtering
- Analyse av arbeidsstokken, for å avdekke at det ikke forekommer barnarbeid, tvunget arbeid og at lønninger følger lovverket.
- Aksjonsplaner utarbeides ovenfor leverandøren for å tette hull, og jobbe målrettet med forbedringer. Dette følges opp fra Frankrike.
- Kun leverandører med høy nok CSR score blir kvalifisert som leverandør hos Elis.

Ved gjentakende tilfeller av manglende oppfølging fra leverandør, vil kontrakten med leverandør bli avsluttet så fort som mulig.

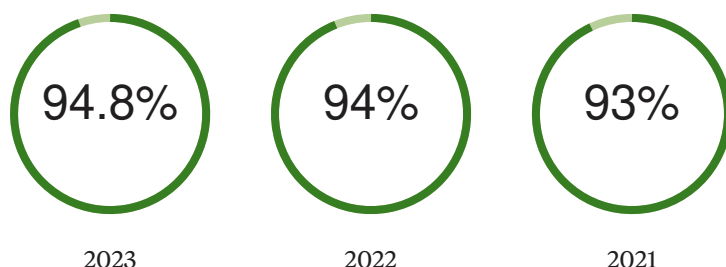
Elis har som mål at 95% av direkte leverandører skal gjennomgå en vurdering etter standardiserte bærekraftskriterier eller revisjoner. I 2023 oppnådde selskapet 94.8%. Dette arbeidet ledes fra Frankrike. For store og kritiske leverandører gjennomføres det undersøkelser minimum hvert tredje år.

Et av tiltakene for å redusere risiko for menneskerettighetsbrudd er at vi inngår langsiktige partnerskap med våre største leverandører for å ha et godt og transparent samarbeid der bærekraft er en viktig del av dialogen og samarbeidet, også for å mittere mulige risiko innen miljø, styresett og menneskerettigheter for Elis.

Vi vil i 2024 igangsette egne rutiner for Elis Norge.

Indikator

Andel leverandører i risikofylte leverandørkjeder som er kartlagt

Side 183 i konsernet rapport: <https://fr.elis.com/sites/fr.elis.com/files/2023/04/05/Elis%20-%202022%20Universal%20Registration%20Document.pdf>

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø som ble identifisert i kartleggingen i egen virksomhet, leverandørkjeden eller hos forretningsforbindelser i rapporteringsåret og hvordan disse er håndtert

Se fil: Work meeting fil, for beskrivelse.

A woman in a blue lab coat and cap is shown in profile, looking down at a laptop in a laboratory setting. Other people in similar attire are visible in the background, working at their stations. The scene is brightly lit with overhead fluorescent lights.

3

Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Legg til mål, status på fremdrift, og beskriv tiltak dere har iverksatt for å håndtere virksomhetens prioriterte negative påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø:

Prioritert negativ påvirkning/skade	Skader / HMS i produksjon og distribusjon
Overordnet mål :	Null skader på jobb. Vi er forpliktet til å: Ivareta sikkerhet på jobben ved å redusere risiko og forebygge ulykker Implementere gruppesikkerhetsstandarder i alle våre land og aktiviteter, med støtte fra ledelsen og vårt nettverk for kvalitet, sikkerhet og miljø Involvere de ansatte slik at de aktivt kan bidra til et trygt arbeidsmiljø Sikre at vi overholder lovkravene i hvert land vi opererer i
Status :	Hovedfokus for HMS-arbeidet i 2023: *Kompetanseheving for verneombudene og kvalitetsløft på vernerundene *Vektlegging av HMS og brannforebygging i våre egne internrevisjoner *Implementering av felles brannforebyggende prosedyrer på tvers av konsernet
Mål i rapporteringsåret :	I bærekraftstrategien har vi som mål å redusere antall fraværsskader med 50% sammenlignet med 2019.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Det er de som er nærmest situasjonen som er best egnet til å oppdage mulige forbedringer og HMS-utfordringer. Derfor prioriterer vi å styrke lokale verneombud, øke kjennskapen til våre avviksrutiner, og spre kunnskap om de 10 sikkerhetsreglene våre. De siste årene har vi også jobbet med å systematisere vårt interne kvalitetssystem og revidere alle våre prosedyrer.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Elis skal være en attraktiv arbeidsplass der medarbeidere trives og utvikles. Vi tror at engasjerte og tilfredse medarbeidere har lavere sykefravær. Å se arbeidsmiljøet under ett, både fysisk, psykisk og sosialt, er viktig for å lykkes med å opprettholde det gode arbeidsmiljøet vi har i Elis Norge.

Indikator

Ulykkesrate (av millioner timer arbeidet)

2023: 5.51

2022: 4.58

4 fraværsulykker på egne ansatte og 2 fraværsulykker på innleie.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold i leverandørkjeden
Overordnet mål :	Elis har en omfattende og global leverandørkjede. Sterk leverandørkontroll og et proaktivt ansvar for at miljø, folk og samfunn ikke skal påvirkes negativt av våre innkjøp, er derfor nødvendig for å nå våre bærekraftsmål.
Status :	
Mål i rapporteringsåret :	95% av leverandører skal være vurdert etter bærekraftskriterier.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Alle leverandører, underleverandører, produsenter, lisenshavere og distributører (heretter omtalt som forretningspartnere) skal involveres i formaliserte krav og forventninger i Supplier Code of Conduct.

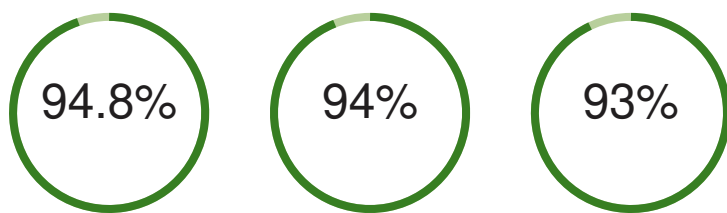
Et av våre tiltak for å redusere risikoen for menneskerettighetsbrudd er langsiktige partnerskap med våre største leverandører. Dette sørger for gode og transparente samarbeid som gir bedre muligheter for tillitsbasert dialog og også muligheter til å forbedre situasjonen ved kritikkverdige forhold.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Avdekkes det brudd på retningslinjene hos leverandør, går vi i dialog for å utføre både umiddelbare og langsiktige tiltak. Her har vi tydelige forventninger til både tidsrammen for oppretting av brudd og til forbedringer som skal forebygge fremtidige brudd.

Indikator

Antall leverandører som ble vurdert etter bærekraftskriterier

2023

2022

2021

Som den del av vår bærekraftstrategi.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Anstendig arbeidsforhold i produksjon og distribusjon
Overordnet mål :	Elis respekterer, beskytter og fremmer menneskerettigheter i egen organisasjon og i våre partnerskap. Elis anerkjenner at menneskerettigheter er universelle, udelelige og umistelige. Vi jobber for et arbeidsmiljø som respekterer menneskerettigheter og fremmer mangfold.
Status :	
Mål i rapporteringsåret :	Gjennomføre den første helhetlige aktsomhetsvurderingen for Elis Norge, i produksjon og i leverandørkjeden.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Elis har forpliktet seg til å jobbe systematisk med å forhindre menneskerettighetsbrudd og brudd på anstendig arbeidsforhold, både i egne operasjoner og i verdikjede.

Vi vet at det er risiko for brud på arbeidstakers rettigheter hos våre innleide sjåførere. Derfor ønsker vi å ha så mange sjåførere fast ansatt hos oss, slik at arbeidstid og kjørebestemmelser skjer i henhold til avtale.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Det skal være trygt fysisk og psykisk å jobbe i Elis. I Elis Norge skal alle føle seg velkomne og trygge til å være seg selv, uansett bakgrunn og vi skal alle fremme toleranse og mangfold internt og i vårt arbeid med partnere.

Indikator

Antall varslingsaker i Norge

2023: 0

2022: 1

Vi tror ikke at vi skal jobbe mot å få null varslingsaker - da kan det oppstå mørketall. Vi tror på at vi skal jobbe med å sikre at faktiske saker blir identifisert.

Andre tiltak for å håndtere negativ påvirkning/skade:

Beskriv virksomhetens tverrgående tiltak for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning/ skade på mennesker, samfunn og miljø i leverandørkjeden

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

Vi har en helhetlig bærekraftsstrategi som skal redusere vår miljøpåvirkning. Den finnes beskrevet her: <https://no.elis.com/nb/konsern/om-oss/baerekraft-i-elis>
Og vil bli rapportert på i bærekraftsrapporten for 2023.

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

Elis har satt ambisiøse mål for å redusere sine utslipp av klimagasser og klimaveikartet mot 2030 er blitt godkjent av Science Based Target initiative (SBTi) - en internasjonal gullstandard for klimamål.

Målene i klimaveikartet er satt i henhold til Parisavtalen fra 2015, hvor verdens land ble enige om å begrense den globale oppvarmingen til under 1.5°C sammenlignet med før den industrielle revolusjon.

SCOPE 1 og 2 : - 47,5 % *

Redusere absolutte klimagassutslipp fra direkte og indirekte kilder. Direkte utslipp er hovedsakelig bruk av naturgass (anlegg) og drivstoff (distribusjon). Indirekte utslipp er hovedsakelig knyttet til elektrisitetsbruk.

SCOPE 3 : - 28 % *

Redusere absolutte klimagassutslipp fra innkjøp, andre drivstoff og energi-relaterte aktiviteter, frakt og distribusjon til Elis, ansattes pendlerreiser og avfallhåndtering,

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis (sourcing)

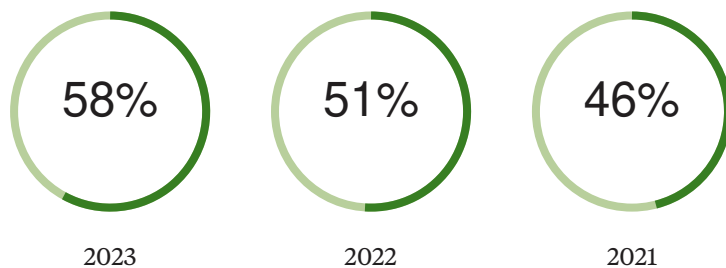
3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

Produksjon av tekstiler og produkter vil alltid kreve ressurser og råvarer. Derfor er det mest bærekraftige innkjøpet, det innkjøpet vi ikke gjør. Og når vi først kjøper, må vi sørge for at innkjøpene varer.

Elis jobber med å redusere fotavtrykket til våre produkter gjennom å utvikle produkter med lavere miljøvirkning og økodesign, samt å bruke sertifiserte materialer og produkter.

Indikator

Andel innkjøpte produkter med assosiert risiko som har bærekraftssertifisering

Vurdert som antall produktfamilier som har et bærekraftig alternativ som er sertifisert mer bærekraftig.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ innvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

De aller mest bærekraftige innkjøpene er innkjøpene vi ikke gjør. Derfor har vi opprettet Gjenbruksbanken som reduserer behovet for å kjøpe nytt ved å sette plaggdeling og flerbruk i et større system.

Om et plagg tas ut av bruk mens det fortsatt har levetid igjen – for eksempel om brukeren av plagget slutter eller trenger ny størrelse – sendes plagget til Gjenbruksbanken.

Vårt mål er at 40% av alle nye plagg til kunder skal komme fra Gjenbruksbanken, sånn at plaggene blir brukt i 100% av sin levetid. I 2023 var andelen 36%.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåking av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåking og evaluering

4.A.1 Beskriv a) hvem som har ansvar for å overvåke effekten og resultatene av tiltak iverksatt for å håndtere virksomhetens vesentlige risiko for skade/negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, og hvordan overvåkingen gjennomføres i praksis, b) hvem som har ansvar for å evaluere virksomhetens implementering og arbeid med aktsomhetsvurderinger, og hvordan evalueringen gjennomføres i praksis:

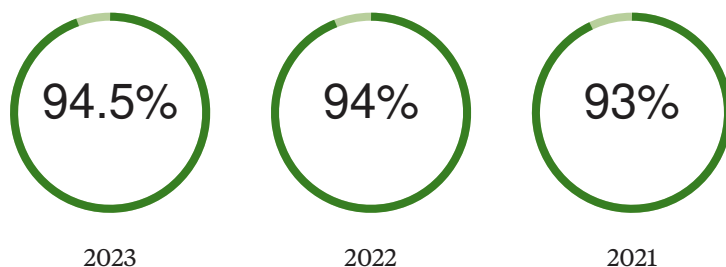
Beskrivelse av ansvarsfordeling og organisering av overvåking og tiltak fra Elis konsern. Det er igangsatt en samlet vurdering av hele konserns behov, inkludert nasjonal tilpasninger (Elis Norge, Elis Sverige, Elis Danmark, Elis Tyskland osv.) Dette arbeidet skal samle og standardisere overvåking og evaluering i arbeidet med aktsomhetsvurdering, og målet er en felles sentral database/plattform:

Foreløpig rapportering finnes her - side 183:

<https://fr.elis.com/sites/fr.elis.com/files/2023/04/05/Elis%20-%202022%20Universal%20Registration%20Document.pdf>

Indikator

Antall leverandører som er vurdert etter bærekraft (CSR) kriterier - mål 95% innen 2025

Som en del av bærekraftstrategi.

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør at virksomhetens tiltak for å identifisere, forebygge og redusere negativ påvirkning faktisk fungerer

Se avsnitt/kapittel for risikovurdering her: <https://no.elis.com/nb/menneskerettigheter-og-arbeidsforhold>. Egen bærekraftsrapport vil publiseres og forklare sannsynliggjøringen av måloppnåelse.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheten skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

Vi kommuniserer både formelt og uformelt med interessenter som kan være berørt av vår aktivitet. Dette gjelder både ansatte og innleide, samt lokalsamfunnet forøvrig. Ved bekymringsmeldinger og avvik, tas dette gjennom lokale kanaler og vi prøver å møte interessentenes behov så langt det går gjøre. Som eksempel hjelper vi innleide selskaper i distribusjon med å sette opp og ha på plass de riktige papirer og kontrakter for å være en distribusjonspartner med oss om vi avdekker avvik.

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

Vi publiserer en årlig redegjørelse på nett, første gang sommeren 2023. Redegjørelsen ligger på nettsidene våre: <https://no.elis.com/nb/menneskerettigheter-og-arbeidsforhold>
Utfyllende og oppdatert informasjon vil bli tilgjengelig i bærekraftsrapporten for 2023, som vil bli publisert innen april 2024.

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

Elis Norge har en felles varslingskanal med Elis konsern. Relevante saker til Elis Norge sendes til ledelsen, ved HR, i Norge.

<https://report.whistleb.com/en/elis>

Ved eksterne henvendelser om informasjonskrav, behandles de ut i fra hvilket området som er relevant. Hovedsakelig vil henvendelsene komme via kundeservice til bærekraftsansvarlig. Bærekraftsansvarlig har ansvar for å koble på relevante interne arbeidsområder og svare ut informasjonen innen fristen.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at ansatte i egen virksomhet og andre interessenter, spesielt påvirkede arbeidere samt lokalsamfunn har tilgang til varslingskanaler og klagemekanismer, når det er aktuelt

Elis Norge har et uttalt mål om at det er nullaksept for trakassering i selskapet. Det skal være trygt fysisk og psykisk å jobbe for Elis. Gjennom arbeidsmiljøloven er Elis Norge pålagt å ha verneombud, arbeidsmiljøutvalg (AMU) og tillitsvalgte. Bedriften legger vekt på at det er åpen og tillitsbasert dialog mellom de ansatte og bedriften, slik at mulige og faktiske brudd på arbeidstakers rettigheter og menneskerettigheter blir avdekket og tiltak kan bli satt i gang. Et eksempel på risiko for brudd på arbeidstakers rettigheter er for mye bruk av overtid hos våre innleide sjåførere. Elis Norge jobber aktivt for å ansette sjåførene i faste stillinger i bedriften, slik at arbeidstid og kjørebestemmelser skjer i henhold til bestemmelser.

Det gjennomføres jevnlig samlinger (fysisk og på teams) med verneombudene, og i tillegg til AMU sentralt, har vi egne HMS- møter på alle lokasjoner fire ganger i året. I tillegg gjør vi medarbeiderundersøkelser og nedsetter arbeidsgrupper på bakgrunn av disse. Alle ansatte har mulighet til å organisere seg, og i dag er x% av Elis Norges ansatte fagforent.

Vi har egen varslingskanal hvor varsler vil bli behandlet anonymt (<https://report.whistleb.com/en/elis>). Varslingskanalen er også tilgjengelig for ekstern varsling.

Elis Norge er sertifisert etter ISO 45001 – Ledelsessystemer for arbeidsmiljø.

Kontaktinformasjon:

Elis Norge AS

Marit Flinder Roscher-Nielsen, bærekraftsansvarlig, Elis Norge AS

marit.flinder@elis.com